

Poglavlje jedan

Bilo je gore nego što sam očekivao. Mislim, znao sam da će biti loše. Ali školski izveštaj o mojim ocenama bio je više nego tragičan.

Poštedeću vas gadnih detalja. Ionako bi vas samo uznemirili. Reći ću samo da u životu nisam video više dvojki i jedinica na jednoj strani.

Iskreno, mislim da sam prilično inteligentan, ali to se nekako ne odnosi na predmete u školi. Pametan sam na druge načine. Na primer, veoma dobro zapažam. Primećujem stvari. Siguran sam da bih bio odličan inspektor ili privatni detektiv. Počeo sam da zamišljam kako rešavam silne misterije. To me je zaista oraspoložilo.

Onda mi je pogled ponovo pao na školski izveštaj i vratio me u realnost. Mama će ga skenirati

jednim pogledom i počće da me napada poput glavobolnog nosoroga. Da stvari budu još gore, Kler, moju mlađu sestru, svi njeni nastavnici prosto obožavaju i njen poslednji izveštaj je više ličio na ljubavno pismo.

Kada bih samo mogao da izgubim ovaj moj izveštaj ili da kažem da ga je pokupio Alzašanin koji je ovuda prolazio. Jednom dečku iz mog odeljenja je pustinjnski pacov zaista pojeo izveštaj. Problem je u tome što ja ne poznajem nijednog takvog egzotičnog glodara. A sada je ionako suviše kasno da proširujem krug svojih poznanika. Uostalom, škole imaju kopije svega, zar ne? Verovatno imaju i izveštaj Džona Majlsa – da, to sam ja – koji je zakačen na oglasnoj tabli da osoblje može da baca strelice za pikado na njega.

I šta da radim? Mogao bih da pokušam da ga malo prepravim. Problem je u tome što bih onda morao da menjam skoro svaki red. Ili bih jednostavno mogao da zaboravim da ga pokažem mami. Ovo je baš primamljivo rešenje. Ali postoji glupa sitnica da roditelji moraju da potpišu izveštaj i tako pokažu da su ga videli. U svakom slučaju, mama uvek zna kada ovi izveštaji treba da stignu. Kao da ima specijalne radare za te stvari.

Mama je stigla nekoliko minuta kasnije sa Kler, koja je upravo imala čas muzičkog. Veselo sam im se nasmešio.

„Jesi li imala zabavan dan, mama?”

„Bio je veoma naporan”, uzdahnula je. „Džo, hoćeš li da postaviš sto?”

„Naravno, no problemo.”

Pripremio sam sto za čaj i to prilično dobro. I sve vreme sam očekivao pitanje koje nikako da dođe na red.

Bilo je neverovatno. Mama je potpuno zaboravila na moj izveštaj. Ovo je bio trenutak za pamćenje. Pretpostavljam da je bila preopterećena poslom. Ona radi u banci sa još nekoliko koleginica. Problem je što su te druge žene često na bolovanju, tako da sav posao mora da obavi mama. To je njoj dosta naporno, ali me je to sada izvuklo iz bule, makar samo nakratko.

Veče se kotrljalo. Sada sam se već preznojavao, očekujući trenutak kada će se mami sećanje ubrzano vratiti.

Tata je došao kući oko pola osam. Ostavio je svoju torbu u predsoblju, otišao na sprat, presvukao se, pročitao Kler deo priče, sišao u prizemlje i strovalio se u svoju fotelju u dnevnoj sobi. Mama mu je na poslužavniku donela večeru. Obično su razgovarali dok bi on jeo. Tata je uvek pričao mnogo

zanimljivih priča o ljudima koje je sreo. Umeo je čak i da imitira njihove glasove. Ali sada jedva da se i obratio mami. Dok je on žvakao svoju večeru i gledao televiziju, mama se vratila u kuhinju, gde je preko radija slušala neke emisije o ekonomiji ili nečemu jednako depresivnom.

On je ćaskao sa mnom. Pričao mi je kako mu je prošao dan – on je prodavac u firmi koja se bavi nabavkama. Ali mnogo interesantnije je to da je tata jedan od vlasnika radnje koja se zove *Fantastična avantura*. Iako sam još mlad, potpuno sam očaran starim stripovima, knjigama, filmovima, posterima i slagalicama. Tata nekada posle posla svrati u radnju – koja je zaista njegov ponos i dika – i donese mi nešto odatle.

Te večeri je bilo tako. Dao mi je jedan broj američkog stripa koji inače skuplja. Počeo sam da ga čitam, ali sam čekao na svoj trenutak.

Vidite, imao sam plan: planirao sam da smuvam tatu da potpiše taj dosadni izveštaj kada mama ne gleda. Naravno, ni tata njime neće biti oduševljen. Potpisaće i malo će coktati, ali vrlo brzo će zaboraviti na to, pošto on, za razliku od mame, nije ni malo opterećen mojom školom.

Zazvonio je telefon. Bio sam siguran da je baka. Redovno zove otprilike u ovo vreme. Ćaskaće sa mamom satima. Napokon mi se ukazala prilika.

„Tata”, rekao sam, „da li bi mi učinio i pobio neke ljude za mene?”

Spustio je svoju šolju sa čajem: „Koga na primer?”

„Pa, za početak moje nastavnike.”

Tata se nasmejao. „Šta si sada uradio?”

„Svi oni su se udružili i smučkali ovaj grozni izveštaj.” Onda sam opušteno dodao: „Hoćeš možda da baciš pogled?”

„Mislim da bi trebalo.”

Primakao sam mu se poverljivo. „Upozoravam te, to neće biti lep prizor.”

„Mislim da ću podneti.” Spustio je izveštaj, prilično potresen. „Ovo je apsolutno užasno”, objavio je.

„Znam, ali ne dozvoli da ti to pokvari večer. Sunce i dalje sija, a na programu je i prenos fenomenalne fudbalske utakmice – samo što nije počeo. Zato, ako bi mogao da mi daš jedan mali autogram, evo ovde, možemo da pređemo na lepše teme, na primer, ko će da pobjedi...”

„Samo trenutak. Da li ti je majka videla ovo?”

„Ne, izgledala je prilično slomljeno i umorno pa sam pomislio da je bolje da je u ovom trenutku ne uznemiravam...”

„Kako uvidavno od tebe”, promrmljao je tata. Čini mi se da se baš trudio da se ne nasmeje. „Ovaj

izveštaj pokazuje da ne radiš. Sada mi iskreno odgovori. Da li radiš išta?”

„Zaista hoću da radim, ali kada dođem u školu, sve mi je tako sivo i dosadno. Nekako ne mogu da se uklopim u sve to.”

Na moje iznenađenje, tata je klimao glavom kao da mi odobrava. „Plašim se”, rekao je, „da sam sve ovo već video nekada. Dok sam ovo čitao, imao sam utisak da gledam u neki od svojih starih izveštaja. Naročito deo u kome piše da veći deo vremena u školi glumiš klovna. I za mene su svojevremeno imali isti komentar.”

„Znači, to nije samo moja krivica. To je nešto u mojim genima”, zavapio sam.

„Ah, nisam to rekao.” Onda se ponovo vratio u prošlost. „Uradio si 25 posto zadatka na testu iz matematike. To cenim. Ja sam imao 18 posto i...” Tata se nasmešio dok se prisećao: „Moja majka se mnogo sekirala šta će moj očuh reći kada to vidi, pa je sela i prepravila onih 18 posto na 48 posto.”

„Stvarno je bila najbolja”, rekao sam. „Voleo bih da sam je upoznao.”

Ali ona je umrla kada je tata imao dvanaest godina – baš koliko ja imam sada. Razmišljam o tome ponekad. Sada sam, pak, nestrpljivo gurao ovaj papir tati pod nos.

„Znaš, jednom ćemo morati da obavestimo mamu o ovome.”

„Da, naravno, za jedno pet godina na primer?”

„Ne”, smejaao se tata. „Uskoro. Vrlo uskoro. Ali večeras verovatno nije pravo vreme.”

„Ne sada kada utakmica samo što nije počela.”

„Nisam na to mislio”, uzvratilo je tata.

„Ipak, ne želimo da je propustimo, zar ne?”

Tata mi nije ništa odgovorio, ali se odobravajući smeškao. Baš dok je potpisivao izveštaj o mom radu i ocenama, desilo se nešto od čega se ledi krv u žilama. Mama se pojavila na vratima.

Ispostavilo se da uopšte nije razgovarala sa bakom. Zvao ju je neko sa posla. Samim tim, nije bila baš dobro raspoložena.

Onda je videla da tata nešto potpisuje i mora da joj je u glavi nešto kliknulo, pošto je izvalila: „Danas je rok za Džooov izveštaj.” Prišla nam je i obratila nam se i suviše ljubaznim glasom, ako znate na šta mislim. „Smem li ja da bacim pogled na Džoove ocene?”

Tata je napravio grimasu poput zbunjenog hrčka i rekao:

„O, da, naravno. Mi – ili više ja – hteli smo da sačekamo da prvo popiješ nešto žestoko.” Nasmejao se. Mama nije.

Umesto toga, počela je da čita i ja sam skrenuo pogled. Ne volim da vidim krv, naročito ne svoju. Ali, umesto u mene, mama je gledala pravo u tatu, i mogao bih da kažem da to nije bio pogled pun ljubavi. Obratila se tati prilično ledenim glasom: „Možemo li nasamo da porazgovaramo?”

Otišli su u kuhinju, gde obično idu kada situacija dođe do ključanja.

Roditelji druge dece viču i bacaju stvari kada se svađaju. Moji ne. Oni veoma tiho razgovaraju. I sve što možete da čujete je samo to šuštavo šaputanje.

Bio sam potpuno zbunjen. Ja sam taj koji je dobio loše ocene. A mama je besna na tatu, a ne na mene. Šta se to zapravo događa?

Napokon su se vratili. Tata se strovalio u fotelju. Izgledao je kao neko koga je upravo ukorio razredni starešina.

Mama je sada pažnju usmerila na mene. Lice joj je imalo onaj specifičan izraz povređenosti. „Zaista mi je žao što nisi želeo da vidim tvoj izveštaj. Sada se neću samo smeјati sa vama zbog toga.” Prostrelila je tatu ledenim pogledom. „To bi možda uticalo da ti na trenutak budem simpatičnija, ali ja znam da ti možeš mnogo više od ovoga. I ti to misliš, zar ne?”

„Mislim, mama.” Uvek povlađuj roditeljima kada su pod stresom. To je jedno od osnovnih pravila preživljavanja.

„Nisi uradio domaći zadatak za sutra, je l' tako?”

„Ovaj... nisam još...”

„Idi sada u svoju sobu i uradi ga odmah. I, ubuduće, kada dođeš iz škole, malo ćeš se osvežiti i odmah ćeš ići u sobu da radiš domaći. Bićeš odmoran i sve ćeš završiti na vreme, je l' tako?”

Dostojanstveno sam klimnuo glavom.

„Hajde sad, idi.”

Oklevajući, bacio sam pogled na ekran i na tatu.

Nije progovorio ni reč, samo mi je namignuo.